

Galloway-runderen in Partij

Aankomst

Zoals de meesten afgelopen woensdag al hebben kunnen zien, grazen er nu drie Galloway runderen in de 'Fruitwei va Partey'. Op dinsdagavond zijn ze gearriveerd onder natte, winterse omstandigheden. Een grote bak water stond al voor ze klaar. Firma Vaessen heeft de dagen er vóór gezorgd dat de afrastering op tijd dicht was. Binnen nu en enkele weken gaan voor de Galloways de poorten open naar de 'Geulwei va Partey'.

Effe wennen

Voor de dieren, die afkomstig zijn uit het Naardermeer, is het effe wennen zo'n nieuw gebied na een lange reis. Prettig voor de dieren is dat ze als drietal altijd al bij elkaar waren; ze hebben een band. Dat geeft vertrouwen en helpt enorm bij het thuis gaan voelen in een nieuw gebied.

Black & white

Zwarte Galloways in witte sneeuw. Dat was het beeld van afgelopen dagen. Wat een contrast. Maar geen reden tot zorg. Galloways komen van oorsprong uit Schotland en zijn gewend aan natte, gure winteromstandigheden. Ze hebben lange vettige haren, waar het water langs af druipt. De nattigheid dringt niet door tot op de huid. Een huid die overigens enorm dik en stevig is. Dus ze zijn goed beschermd.

Leven in én van de natuur

Deze Galloways zijn natuurrunderen. Ze zijn geboren en getogen in de 'wildernis', in een natuurlijke kudde. Ze leven met de seizoenen mee, eigenlijk net zoals reeën. Zorg, bescherming en gezelligheid krijgen ze van hun soortgenoten. Voedsel vinden ze zelf in de natuur. Ze hebben geleerd welke planten eetbaar, voedzaam en lekker zijn. Ook weten deze natuurkoeien welke planten medicinaal zijn en tegen welke kwaal ze werken. Ze zijn dus behoorlijk zelfredzaam.

Toezicht op de Galloways

Ofschoon de Galloways goed op eigen benen kunnen staan, worden ze niet aan hun lot over gelaten. ARK Natuurontwikkeling, dat verantwoordelijk is voor het algehele beheer in het gebied, heeft een begrazingsbedrijf ingeschakeld voor het toezicht op de Galloways. Dit bedrijf heet FREE Nature. Op de bordjes bij de ingangen staat het telefoonnummer van kuddebeheerder van FREE Nature (Patrick van den Burg; 06-5398 1714). Deze kun je bellen in geval van nood of als er vragen of zorgen zijn over de runderen. Dorpsgenoot Kay Beckers is ook een medewerker van FREE Nature. Hij zal geregeld een oogje in het zeil houden en ook hij kan uitleg geven.

Galloways en natuurbeheer

Het beheer bestaat uit jaarrond begrazing. De Galloway-runderen grazen in een lage dichtheid. Nu zijn het nog maar drie dieren, maar volgend jaar kunnen er ook vier of misschien vijf grazen. Na alle graafwerk is de vegetatie in het eerste jaar nog wat karig, vandaar dat we met drie beginnen. In de zomer lijkt het misschien alsof er veel te veel voedsel is voor veel te weinig runderen. Maar bedenk dat de runderen voedsel moeten overhouden voor de winter, als er niks meer groeit. Ze worden in principe niet bijgevoerd. En vergeet ook niet dat de natuur een gedekte tafel moet zijn voor álle dieren, niet alleen voor de runderen. Dus ook voor insecten die nectar en stuifmeel halen, kevers die aan blaadjes knabbelen, hazen die grazen, of voor muizen en vogels die zaden eten. Op hun beurt zijn deze 'vegetariërs' weer voedsel voor roofvogels, roofinsecten en roofdieren.

Tenslotte is het goed om te beseffen dat door de lage begrazingsdichtheid de vegetatie lekker veel dekking biedt aan de wilde dieren die er leven. Alleen aan het einde van de winter is deze dekking wat minder want dan raakt het meeste voedsel wel op. Met een nieuw groeiseizoen voor de deur, is er dan volop ruimte voor alle planten om weer snel tevoorschijn te komen.

Galloways in de winter

Ofschoon de huidige winter (hopelijk) bijna voorbij is, is het goed om stil te staan bij het leven van de runderen in de winter. Tegen koude en nattigheid zijn ze, zoals gezegd, heel goed opgewassen. Maar hoe gaat het met hun voedsel en hun conditie als ze in de winter niet worden bijgevoerd?

De Galloways schakelen op een natuurlijke manier over van een zomermenu naar een wintermenu. Ze passen zich aan, ze eten wat de pot schaft: wat minder verse grassen en kruiden, en wat meer bramen en dorre ruigtes. Aan het einde van de winter als de voedzame sapstroom van bomen en struiken op gang komt, zijn ze ook verzot op twijgen, jong hout en bast.

Tegelijk hebben Galloways (zoals alle primitieve runderrassen) het voordeel dat ze in de weelderige zomerperiode een vetvoorraad hebben aangelegd: onder de huid én in de spieren. Dat laatste is een 'wilde' eigenschap die bij melkvee en bij veel moderne vleesrunderen eruit is gefokt. De extra 'energierepen' komen aan het einde van de winter van pas. De runderen verliezen gewicht, en dat is goed! Galloways die jaarrond moddervet zijn, leven minder lang dan Galloways die in de zomer wat dikker en in de winter wat dunner worden.

N.B. Een van de taken van de beheerder/toezichthouder van de runderen is om in de gaten te houden dat de conditie van de runderen goed blijft. Als de dieren extreem zouden afvallen, is dat een teken dat er te veel runderen grazen. De beheerder moet dan ingrijpen: eventjes bijvoeren en zo snel mogelijk de groep runderen kleiner maken. Maar zover zal het niet komen.

Galloways en publiek

Galloways zijn van nature rustig en afstandelijk. Publieksvriendelijk dus. Ze zijn gewend aan wandelaars. Belangrijk is wel dat eventuele honden aangelijnd worden. Zo niet, dan kunnen de Galloways hun publieksvriendelijkheid gaan verliezen. Afstand houden is nodig, of je nou mét of zonder hond bent. Ongeveer 25 meter is altijd goed. Dan blijven de dieren onverstoorde grazen of herkauwen. Bezoekers mogen de Galloway-runderen niet aaien of voeren; de dieren hebben het niet nodig en het verpest hun fijne, afstandelijke gedrag. Als er al bijgevoerd zou moeten worden, dan is dat aan de beheerder om te doen. Een laatste punt van aandacht is hondenpoep. De oproep is om hondenpoep altijd op te ruimen en poepzakjes te deponeren in een prullenbak buiten het natuurgebied. Dat is beter voor de runderen (die er ziek van kunnen worden) en wel zo prettig voor andere wandelaars.

Openstelling natuurgebied

De Geulwei va Partey zal 31 maart worden geopend. Momenteel is het gebied nog erg drassig en glibberig. Dat ligt aan het weer, de lemige bodem en aan het feit dat er met grond is geschoven en de vegetatie zich nog ontwikkelen moet.

De Fruitwei va Partey heeft momenteel de functie van uitwengebied voor de runderen. Het is wenselijk de Galloways nog even rust te gunnen, totdat de Geulwei open gaat. Het wandelpad naast de fruitwei kan gewoon worden gebruikt.

Nog vragen?

Voor vragen kun je terecht bij ARK Natuurontwikkeling (Hettie Meertens; 06-2044 9351)